

Pracovná skupina pre prezídium COGECA, 5. október

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 5. októbra 2023

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre prezídium COGECA

Predseda: prezident Cogeca Ramon Armengol (ES)

Podrobný popis aktivity:

Na úvod referoval o svojej účasti na Európskej rade, ktorú usporiadalo ES PRES a na konferencii EÚ – Severná Amerika, ktorá sa uskutočnila v Kanade.

Podrobný prehľad aktivít je k dispozícii na portáli AgriPulse.

Schválený bol harmonogram zasadnutí predsedníctiev Copa a Cogeca na rok 2024.

Predstavenie Petra Meedendorpa, predsedu Európskej rady mladých poľnohospodárov (CEJA)

Elisabeth Hidén (SE), podpredsedníčka CEJA predstavila prioritné témy, ktorými sa novozvolené predsedníctvo bude zaoberať – prístup k pôde, dobré životné podmienky zvierat, potravinové systémy a budúca SPP, sociálna inklúzia, životné prostredie a klíma, atď. CEJA sa sústreďuje aj na eurovolby, pripravuje manifest o postavení mladých poľnohospodárov a zaistení ich životaschopnej budúcnosti. Manifest bude počas volebnej kampane doplnený o komunikačné akcie.

Na schválenie: žiadosti o členstvo v Cogeca

Žiadosť Národného revízneho zväzu poľnohospodárskych výrobných družstiev (KZR RSP) o členstvo v Cogeca nebola schválená.

Žiadosť Odborového zväzu jednotlivých poľnohospodárov (NSZZ RI) o členstvo v Cogeca bola schválená.

Na prediskutovanie a príp. na schválenie (ako bod B): kľúčové oznámenie v návrhu Priority Copa a Cogeca pre nové mandáty Európskeho parlamentu a Komisie – voľby 2024

Politické frakcie pravdepodobne predstavia svoje manifesty na prelome januára a februára, prezídiá sa uskutočnia 27. 4., 28. 4., 22. 6., 23. 6. 2024. Sekretariát predstavil návrh pracovného dokumentu, z ktorého bude následne vytvorený manifest v rozsahu 2-3 strán a bude ho sprevádzať komunikačná kampaň.

Diskusia:

FI zástupkyňa zdôraznila, že treba viac podporiť družstvá, k čomu sa pridali aj zástupcovia PT, DE a FR.

DK zástupca vyzval na doplnenie tém: udržateľná produkcia, klimatická zmena a biodiverzita.

SE zástupca navrhol viac zdôrazniť produkciu potravín v dobách krízy

DE zástupca za zásadnú označil tému potravinovej bezpečnosti.

GS na záver uviedol, že ide len o pracovný návrh dokumentu, ktorý si budú môcť členské organizácie prispôbiť o vlastné národné témy.

Na schválenie (body A) – návrhy pozícií C-C k:

- smernici o dokladaní environmentálnych tvrdení (DSGC)

Sekretariát stručne predstavil návrh pozičného dokumentu k legislatívnemu návrhu smernice, ktorý Komisia zverejnila 22. 3. 2023. Návrh pozície zdôrazňuje potrebu právnej istoty a o. i. vyzýva na náležité zaobchádzanie s primárnymi údajmi.

Dokument bol prijatý.

- označovaniu dobrých životných podmienok zvierat

Sekretariát C-C vytvoril návrh stanoviska, v ktorom načrtáva zásady systému označovania dobrých životných podmienok zvierat: má odrážať realitu na mieste a potrebu všetkých zúčastnených aktérov, má byť dobrovoľný a nad rámec súčasných právnych požiadaviek, vedecky podložený a navrhuje vytvoriť možnosť certifikovať spracované a čerstvé produkty so zvýšenou viditeľnosťou a rozlišovať medzi produktmi EÚ a mimo EÚ.

Dokument bol schválený.

- návrhu pozičného dokumentu o dobrých životných podmienkach králikov v EÚ

Dokument bol schválený.

- proteínovej stratégii EÚ

Komisia by mala na budúci rok zverejniť správu (nie stratégiu) o produkcii bielkovín v EÚ, pričom cieľom má byť dosiahnutie sebestačnosti EÚ v produkcii bielkovín a zníženie ich dovozu z tretích krajín.

Dokument bol schválený.

- návrhu stanoviska k európskemu odvetviu rybolovu a akvakultúry

Dokumentu bol schválený.

Informácie a výmena názorov na:

- medzinárodný obchod a situáciu na trhu

Počas leta bolo poľnohospodárstvo ovplyvnené extrémnymi klimatickými podmienkami, súčasné výrobné náklady zostávajú extrémne vysoké a ceny hnojív začínajú znova rásť. Medzi najviac postihnuté odvetvia patria cukrová repa, obilniny, olejniný, olivový olej, a i. Situácia v odvetví

živočišnej výroby je vcelku pozitívna, s výnimkou odvetvia mlieka. V odvetví bravčového mäsa je problematické šírenie AMO. Trh v EÚ naďalej ovplyvňujú dovozy komodít z UA, dopady už začínajú pociťovať aj severné a západné členské štáty. Sekretariát preto pripravil dokument, v ktorom upozorňuje na dopady liberalizácie trhu s UA a požaduje, aby tovar pokračoval do finálnej destinácie a nezostával v EÚ. GS uviedol, že o téme sa rokuje aj so sektorovými organizáciami.

Diskusia:

RO zástupca upozornil, že viac než 80 % dovozov z UA zostáva v EÚ, konkr. v RO nebol zákaz dovozu dodržiavaný, sklady sú už teraz plné a najmä zožatá kukurica tak nemôže byť naskladnená. Cena hnojív je aj naďalej veľmi vysoká, existuje preto reálne riziko bankrotu mnohých poľnohospodárov. Z týchto dôvodov požiadal ostatné organizácie o podporu a solidaritu a hľadanie riešenia. Poskytovanie finančných prostriedkov ako kompenzáciu označil zástupca za nedostatočné opatrenie.

PL zástupca ocenil prípravu dokumentu a aj to, že už aj iné štáty začali pociťovať narušenie svojich trhov. Sklady v PL sú tiež zaplnené minuloročnou produkciou, preto je potrebné komodity nasmerovať do Afriky a arabských štátov.

PT zástupkyňa odporučila do dokumentu doplniť konkrétne údaje na získanie jasnej predstavy o plnom dopade liberalizácie obchodu s UA.

HU zástupca prisľúbil poskytnutie údajov, tému označil za delikátnu. HU podporuje UA, ale je potrebné riešiť aj HU poľnohospodárov, zákaz by mal byť predĺžený minimálne do konca žatvy/zberu úrody. Zástupca upozornil, že Komisia svoje rozhodnutie ukončiť zákaz dovozu do susediacich krajín vôbec nekonzultovala s dotknutými štátmi, preto sa HU rozhodlo prijať vlastné opatrenia - umožniť iba tranzit. V tomto duchu poslali list predsedníčke Komisie. Upozornil, že dopady UA dovozov do najviac dotknutých štátov je možné vyčísliť na 6 mld. eur, HU preto vyzýva Komisiu na prijatie opatrení, ktoré situáciu budú riešiť dlhodobo.

GS na záver povedal, že dokument bude rozoslaný na písomnú schvaľovaciu procedúru, je ale nevyhnutné urgentne komunikovať s inštitúciami.

• posledný vývoj SPP

generačná obmena: AGRI výbor hlasoval o správe z vlastnej iniciatívy I. Carvalhaisovej dňa 19. 9. (43 hlasov za, 1 proti), ktorá zdôrazňuje výzvy, ktorým čelia mladí poľnohospodári.

rozpočet na rok 2024: AGRI výbor hlasoval o stanovisku k rozpočtu na 2024 dňa 19. 9. (40 hlasov za, 4 proti). Správa zdôrazňuje súčasné výzvy a žiada navýšenie rozpočtu.

dlhodobá vízia pre vidiek: Dňa 18. 9. 2023 ministri poľnohospodárstva diskutovali a zdôraznili potrebu väčšej súčinnosti. Debata bola podkladom pre konferenciu na vysokej úrovni o vidieckych oblastiach 27. - 29. 9. 2023 v Siguenze. Výsledky budú následne použité na prípravu záverov Rady v novembri 2023.

výnimky z vykonávania pravidiel SPP: Sekretariát od leta vyzýva Komisiu na zohľadnenie súčasnej zložitej situácie, ale neobdržal žiadnu reakciu.

krízová rezerva: zatiaľ nie je oficiálne potvrdené, ale Komisia ju plánuje využiť na pomoc SI a EL.

Diskusia:

EL zástupkyňa informovala o žiadosti svojej organizácie ministerstvu o použití rezervy na rok 2024 z dôvodu bezprecedentných septembrových povodní, ktoré zničili 80 000 ha poľnohospodárskej pôdy v strede krajiny, ďalšie škody spôsobili požiare v auguste - 90 000 ha. Upozornila na stále častejšie opakovanie podobných udalostí.

RO zástupca informoval o požiadavke RO na poskytnutie výnimiek z vykonávania pravidiel SPP (DPEP 7 a 8) v roku 2024, a to čo najskôr.

- medziinštitucionálne diskusie o návrhu nariadenia SUR a glyfosáte

Sekretariát referoval o predložennom návrhu Komisie z 20. 9. 2023 na predĺženie používania glyfosátu o 10 rokov. O návrhu bude hlasovať SCOPAFF 12. - 13. 10. 2023.

Sekretariát ďalej informoval o hlasovaní vo výbore AGRI o SUR, ktoré bude 9. 10. 2023, vo výbore ENVI 24. 10. 2023.

- smernicu o priemyselných emisiách

Parlament a Rada dúfajú, že rokovania ukončia koncom novembra. Rada požaduje obmedziť počet fariem, na ktoré sa nová smernica vzťahuje, Parlament žiada zachovať súčasný stav.

- zákon o obnove prírody a o pôde

Prvý trialóg o zákone o obnove prírody sa konal 19. 9. Sekretariát C-C zaslal list so svojou pozíciou Stálým zastúpeniam pri EÚ. Ďalšie trialógy sa budú konať 5. 10. a 16. 11. 2023.

Návrh zákona o pôde bol publikovaný 5. 7. 2023, zahŕňa nové definície ako napr. zdravie pôdy, oblasti pôdy a kontaminácia, princípy udržateľného hospodárenia s pôdou, a i. Spravodajcom vo výbore ENVI je Martin Hojsík (SK, Renew), ktorý plánuje predložiť svoju správu koncom októbra.

Informácie o postupe pri volbe prezidenta Cogeca

Predsedaajúci informoval o novembrových voľbách, procedúra už bola zahájená.

Spoločné prezídiá COPA a COGECA

Výmena názorov s Reineke Hameleersovou (Eurogroup for Animals) o právnych predpisoch týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat

Zástupkyňa organizácie predstavila jej medzinárodný rozsah a vízie. Upozornila na dôležitosť témy welfare zvierat pre európskych občanov, o čom svedčia aj výsledky prieskumu Eurobarometra (94 % respondentov považuje tému za dôležitú, 59 % je ochotných si priplatiť za produkciu s vyššími

welfare štandardmi). Organizácia sa usiluje o zlepšenie podmienok zvierat ako citlivých bytostí, kvôli čomu sa v Bruseli vytvoril tím pracovníkov, ktorí sú v kontakte s vedcami a ktorí šíria výsledky. Zástupkyňa upozornila, že súčasná európska legislatíva sa nevzťahuje na všetky živočíšne druhy a nie je dostatočne vymáhaná. Konkrétne ohľadom zvierat chovaných na farmách sa usilujú o zlepšenia ako napr. žiadne reštrikcie pohybu a možnosti chovať sa prirodzene, zníženie intenzity chovov, šľachtenie zlučiteľné s pozitívnym mentálnym stavom, žiadne kruté praktiky.

Upozornila, že súčasné iniciatívy na zlepšenie situácie sú veľmi fragmentované, existuje mnoho súkromných. Za špecifický označila koncept potravinového prostredia (food environment), keď sa spotrebitelia nerozhodujú na základe skutočnej hodnoty, ale na základe propagácie, zavádzajúcich informácií propagačných politik a pod.

Ďalšia časť prezentácie sa týkala obchodu, lebo dobré životné podmienky zvierat sú ovplyvnené obchodnou politikou.

Diskusia:

IE zástupca podporil dôležitosť komunikácie voči spotrebiteľom, ale v dodávateľskom reťazci je potrebné zaistiť spravodlivé rozloženie nákladov aj výnosov a upozornil na kritickú dôležitosť zachovania prepravy živých zvierat.

NL zástupca uviedol, že zvyšujúce sa požiadavky welfare musia byť v súlade so zvyšovaním zdravia zvierat a ochrany klímy. Preprava živých zvierat naprieč členskými štátmi musí byť vždy zachovaná. Zaujímalo ho, ako je možné pomôcť poľnohospodárom zaistiť lepšiu cenu za vyššie štandardy.

Zástupkyňa Eurogroups for Animals v reakcii uviedla, že celý hodnotový reťazec by sa mal zmeniť tak, aby z nej ťažili aj poľnohospodári. K otázke o preprave živých zvierat odkázala na niekoľko tragédií na mori, preto sa musia zlepšiť kvalita aj doba prepravy.

IT zástupkyňa upozornila na nárast sociálne slabšej populácie a vyjadrila neporozumenie, ako budú spotrebitelia ochotní hradiť vyššiu cenu.

Zástupkyňa v reakcii uviedla, že verí, že zmena je možná a za dôležitú označila konverzáciu s poľnohospodármi a spotrebiteľmi. Príjmy poľnohospodárov budú dôležitou súčasťou etického riešenia.

Diskusia a príp. schválenie (bod B):

- návrh pozičného dokumentu k návrhu Komisie o rastlinách získaných pomocou nových genomických techník (NGT) a o ich potravinách, krmivách a pozmeňujúce nariadenie (EÚ) 2017/65 (COM(2023)411 final)

Predseda pracovnej skupiny pre osivá informoval o pripravovanom návrhu pozičného dokumentu k zverejneným legislatívnym návrhom, ktorý už prerokovala pracovná skupina pre osivá dňa 21. 9. 2023. Jedným zo sporných bodov je patentovateľnosť odrôd vzniknutých použitím NGT. Samostatnou témou je použitie NGT v ekologickej produkcii – sekretariát upozornil, že pracovná skupina pre ekologickú produkciu je v názore tiež rozdelená.

Dokumenty budú sprístupnené na ďalšie pripomienkovanie a písomnú schvaľovaciu procedúru.

Schválenie rozpočtu C-C na rok 2024

Finančný výbor C-C navrhol 3 rôzne scenáre rozpočtu na rok 2024, ale po analýze možností sa rozhodol navýšiť členské poplatky o 10 %.

Diskusia:

PT zástupkyňa upozornila na vysoké náklady a navrhla, aby C-C poskytovali aj iné finančné služby a zaistilo sa tak navýšenie príjmov.

PT zástupca uviedol, že je zložitý chcieť od členov zvýšené poplatky a vyzval na predloženie lepšieho návrhu.

ES (ASAJA) zástupca vyzval na hľadanie sponzorov. Podľa neho je nevyhnutné zachovať možnosť hybridných rokovaní, lebo nie všetci experti majú možnosť cestovať do Bruselu.

PL zástupca upozornil, že PL by muselo platiť o 40 000 eur ročne viac. Upozornil aj na nedostatočnú podporu C-C voči EÚ inštitúciám (napr. s UA).

SE zástupca odmietol znižovať kapacity a podporil návrh finančného výboru.

GS upozornil, že cena nájmu kancelárií C-C je jedna z najnižších v Bruseli a bude preto rokovať o predĺžení nájomnej zmluvy.

Na záver sa hlasovalo o návrhu rozpočtu – proti hlasovali len PT a CZ a jedna PL organizácia. Rozpočet bol teda prijatý.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.